

запасом, до яких відноситься і наша країна. Помітно зростає частка України в світовому експорті зерна, яка до 2024 року повинна досягти позначки в мінімум 62 млн тонн.

Таким чином, зернова галузь є стратегічним сектором розвитку економіки України, формуючи понад 25% загального виробництва сільськогосподарської продукції. Зростання світового попиту на зерно зумовлюють підвищення позицій України у світовому рейтингу. Тому на сьогодні державна підтримка українських аграріїв дозволить підвищити якість, ціни та розширити ринки збуту зернових.

Використані джерела

1. Мировой Атлас Данных. URL: [https://knoema.ru/atlas/topics/Сельское хозяйство](https://knoema.ru/atlas/topics/Сельское_хозяйство) (дата звернення 15.10.2020).
2. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення 18.10.2020).
3. Аграрний 2018-й: ринок зерна у цифрах. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/agrarnij-2018-j-rinok-zerna-u-cifrah> (дата звернення 10.10.2020).

Карпинська Юлія

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Длугопольський О.В.)

ДЕШЕВА РОБОЧА СИЛА: РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ СТАТИСТИЧНА ПОМИЛКА?

Свідчення про те, що в Україні робочі ресурси є недооціненими, крім урядових осіб звісно, ніхто не може заперечити. Під час своїх виступів про це нерідко не змовчують і самі чиновники. Навіть при умові корегування прожиткового рівня під сучасні умови життя населення та розвитку економіки країни, кількість бідних не зменшується, а навпаки, стрімко зростає, що у свою чергу призводить до збільшення офіційного рівня бідності. Проте, реакція влади є дещо абсурдною, навіть можна сказати, що вона є «неадекватною», оскільки на ділі ніхто не намагається улагоджувати дану проблему. У даному випадку можна стверджувати, що урядовці

або не мають об'єктивної інформації стосовно справ, які відбуваються в країні, або статистика не в змозі відобразити реальний стан справ, або ж бажання урегулювати проблеми прямує до нуля.

Число бідних в Україні, без сумніву, високе. Проте, поряд з ними вистачає і тих, хто намагаючись якимось побороти свою бідність, виводять власні доходи в тінь. Влада висуває різні стратегії для боротьби з істотним зростанням числа бідних, але чи здатні вони виправити ситуацію, і чи варто взагалі це робити, коли економічні умови залишаються нестабільними?

Одним з найбільш негативних показників вітчизняного ринку праці вважається високий рівень безробіття, який за інформацією Мінфіну на кінець 2019 р. склав 8,6%, а в II кварталі 2020 року у зв'язку з пандемією піднявся до позначки 9,6% [1].

Куди більшою проблемою, ніж безробіття, в Україні є т.з. «занижена вартість робочої сили». В Україні 4,5 млн. осіб живе на одну мінімальну зарплату, розмір якої, на даний момент, сягає 5000 грн. Нагадаємо, що середня зарплата в країні близько 11446 грн., тоді як опублікована недавно середня зарплата чиновницького апарату склала 38512 грн., що у 8 разів вище мінімальної по країні. З огляду на чисельність економічно активного населення, яке становить 16992,1 тис. осіб, можна зробити висновок, що мінімум чверть працюючого населення живуть нижче рівня бідності, що, звичайно ж, не може не лякати. Але як сприймати ці цифри? На 5000 грн. фізично важко прожити, і тому велика кількість зарплат на рівні мінімального розміру оплати праці, не більше ніж статистика [2]. Декларування ж величезної кількості мінімальних зарплат викликано збільшенням податкового навантаження, в результаті чого зарплати пішли «в тінь». Виправити це можна лише двома шляхами: або радикальним підвищенням «мінімалки», або зниженням податкового тягаря.

Чи стане ефективною стратегією зрівнювання мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму для виходу з ситуації, що склалася? Це потребує виділення колосальних коштів на виплату

зарплат. Виходячи з цього, цілком можна уявити обсяги асигнування, які потрібно для підвищення мінімальних зарплат. Але наслідки можуть бути набагато гіршими. Так, логіка даного твердження така, що підвищення «мінімалки» має стимулювати споживання і підвищити активність на внутрішньому ринку, проте друга сторона медалі стверджує, що реалізація цих дій, напевно, потребуватиме жорсткого державного регулювання, адже інакше ефект буде протилежним. Куди більш типово для влади взагалі не нести зайвих витрат, перекладаючи їх на плечі споживачів продукції, що виробляється (шляхом підвищення ціни) або на плечі співробітників (скорочуючи персонал і перерозподіляючи навантаження на тих, що залишилися працівників). Так що замість стимуляції ринку, найімовірніше, відбудеться зростання безробіття і цін. Які будуть наслідки цього в сукупності зі зростаючою бідністю і зниженням якості робочих місць, залишається тільки здогадуватися.

Але все це не знімає питань необ'єктивної статистики, на підставі якої чиновники власне і приймають рішення. Адже дослідження ринку праці, говорить нам про те, що певний відсоток населення України має незареєстровані доходи, ще є ті, які називають себе самозайнятими, тобто мають доходи, з яких фактично не сплачуються податки і не робляться відрахування в страхові фонди. Крім них, існують ті, які визначають, що займаються незареєстрованою підприємницькою діяльністю, хто не можуть конкретно вказати джерело свого трудового доходу. Сьогодні ситуація не змінилася – люди досить активно задіяні в неформальному секторі будівництва, сфері послуг, освіти (наприклад, репетитори), сільського господарства, транспорту, торгівлі, ІТ-сфери, реклами і маркетингу та інших галузей. Більше того, багато хто працює по моделі фрілансу, звісно не оформляючи офіційне працевлаштування і не укладаючи будь-яких договорів з замовниками. Зрештою, багато хто здає нерухомість і живуть на інші нетрудові доходи, так що у них необхідність в роботі і будь-якій взаємодії з податковою службою взагалі відпадає [3].

Очевидно, що технічний прогрес є лише черговою спробою

оптимізації виробничих витрат, а користь для більшості населення є досить сумнівною. Тому навіть ідеальна модель боротьби з сірим ринком праці чи призведе до відчутного позитивного результату. І в розрізі всього цього об'єктивність статистичних даних втрачає будь-яку актуальність.

Використанні джерела

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/index/debt/gov>. (дата звернення 23.10.2020).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 23.10.2020).
3. Ткаченко Л. Модель «дешевої робочої сили» та її наслідки для України. URL: <https://dt.ua/macrolevel/model-deshevoyi-robochoyi-sili-taiyi-naslidki-dlya-ukrayini>.

Ковпа Ольга

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Куц Л.Л.)

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Підприємства різної сфери діяльності, функціонуючи в умовах ринкової економіки, перебувають під постійним тиском конкурентного середовища, що в свою чергу змушує їх концентрувати свою увагу на питаннях якості. Вступ України до СОТ передбачає підвищення якості та конкурентоспроможності послуг/продукції всіх вітчизняних підприємств. Участь в даній організації призводить до розширення кордонів, як наслідок, до нових можливостей вийти вітчизняним підприємствам на зовнішні ринки, а також до потрапляння високоякісної продукції на український ринок, що, за умови гіршої якості вітчизняних товарів, призведе до втрати позицій національних виробників. З огляду на це, перед виробниками постає життєво важливе питання підвищення якості продукції та послуг та максимальне задоволення споживачів.

Стандарти, гармонізовані з міжнародними нормами, формують